

Bankovní statistika za duben: Podíl nevýkonných úvěrů firem jako před covidem a válkou na Ukrajině, u hypoték obyvatelstvu se pořád drží na historickém minimu 0,57 %.

Komentář České bankovní asociace k vývoji vkladů, úvěrů a nevýkonných úvěrů za duben 2023 dle statistik ČNB

Autor: Miroslav Zámečník, hlavní poradce České bankovní asociace
Praha, 31. května 2023

Česká bankovní asociace publikuje řadu ekonomických indikátorů ČBA Monitor, včetně hlavních parametrů vývoje úvěrů a vkladů v tuzemském bankovním systému. Takže na adrese <https://www.cbamonitor.cz/kategorie/uvery-a-vklady> najdete každoměsíčně aktualizované vybrané údaje z bankovní statistiky publikované Českou národní bankou. I tento měsíc se proto soustředím na věci, které doporučuji pozornosti čtenářů.

V situaci, kdy guvernér centrální banky Aleš Michl opakovaně zdůrazňuje svoji přichylnost k silné koruně, a její kurz označuje jako pomocníka při snižování inflace, má velký význam sledovat, jak se nefinanční podniky snaží vydržet na vysoké korunové úrokové sazby tím, že si půjčí v eurech. Pokud totiž každý, kdo si to z hlediska řízení rizik jen trochu může dovolit, šáhne po eurové půjčce, oslabuje tím snažení ČNB, což jí trochu zneklidňuje. Na druhou stranu je nejslavnější éra eurových půjček nejspíš za námi: jednak se úrokový diferenciál mezi korunovými a eurovými půjčkami snižuje s tím, jak ECB zvedá sazby, jednak další zpevňování koruny není na obzoru. A případné oslabení koruny, byť třeba jen o korunu, by dovedlo celou sázku na to, jak uspořím na úrocích, pěkně prodražit...

Druhým zajímavým aspektem téhož problému je, zda pevná koruna požírá marže exportérům zboží a služeb natolik, že se dostávají do potíží se splácením půjček. Růst podílu úvěrů v selhání vyhlížím již od války na Ukrajině, a doprovodných cenových šoků, ale jak firmy, tak domácnosti zatím vše ustály nad očekávání dobře.

Dynamika úvěrů také závisí tom, jak se vyvíjejí inflační očekávání firem i obyvatelstva. Kdo počítá s pokračováním inflace hodně vysoko nad 2% inflačním cílem centrální banky, toho současné úrokové sazby nemusejí odrazovat. Oživení poptávky po úvěrech obvykle vnímáme jako pozitivní důkaz oživení, jenže každá věc má i odvrácenou stránku. Takže toto jsou tři různé úhly, z nichž se na bankovní statistiku podíváme tentokrát.

Nevýkonné úvěry

Z bankovní statistiky pravidelně zveřejňované Českou národní bankou (ČNB), s klíčovými daty téměř vzápětí dostupnými ve vizualizaci v ČBA Monitoru, vyplývá, že ke konci dubna bylo u nefinančních podniků evidováno pouze 3,2 %, po březnových 3,25 % a únorových 3,29 % úvěrů, které byly v selhání.

Pokud jde o sektor domácností, snížil se meziročně podíl nevýkonných spotřebních úvěrů obyvatelstvu na ze 4,29 % na 3,93 %, meziměsíčně jde o nepatrné navýšení o 3 setiny procenta.

Největší sledovanost má samozřejmě vývoj u hypoték zajištěných nemovitostí, které vždy byly obsluhovány vzorně, a platí to i pro duben, kdy podíl hypoték po lhůtě splatnosti více jako 90 dní činil 0,57

%, což je rekordně hladina, na níž se drží již od konce léta loňského roku; i z mezinárodního hlediska jde o velmi dobré číslo.

Europůjčky

Loni se projevil s plnou silou důsledek toho, jak se odpoutaly měnově politické sazby ČNB a Evropské centrální banky, na ně navázané tržní sazby a rozdíl v ceně úvěrů v eurech a korunách. Letošek byl ve znamení opaku, při stabilních sazbách na koruně a rostoucích u eura se diferencíál zužuje. Pořád však není zanedbatelný.

Úvěry v cizích měnách, tedy v podstatě výhradně v euru, stouply meziročně v přepočtu o 133,4 miliardy korun, meziměsíčně o necelých devět miliard korun na 600,153. To představuje meziměsíční nárůst o víc jako jeden a půl procenta, ale roční porovnání je to bezmála 29 %.

Naopak firemní úvěry v korunách meziročně klesly o zhruba desetinu, tedy bezmála 72 miliard korun na 678,3 miliardy, ale meziměsíčně stouply o 12,3 miliardy, což představuje růst o číperných 1,85 %.

Svoji roli na tom mohl sehrát i faktor „Sberbank“ které loni v dubnu byla odebrána licence, takže jí poskytnuté půjčky „vypadly“ z evidenci, ale letos se po jejich odkoupení opět do bankovní statistiky vrátily.

Vklady

Část z nich otáčejí firmy do korun na vkladových účtech – vklady firem v korunách i cizí měně vzrostly meziročně o 10,4 % na 1,475 bilionu korun, a meziměsíčně stouply o 9,3 miliardy, zatímco u obyvatel to bylo tentokrát výrazných 34,5 miliardy. Nadále platí, že vklady obyvatel objemem ty firemní stále s velkou rezervou převyšují, koncem dubna překročily hranici tří a čtvrt bilionu korun oproti firemnímu jeden a půl bilionu korun. V obou případech úložky výrazně přesahují objemy vypůjčených prostředků, což je u firem, který se objevil poprvé v létě 2020, a od té doby se firemní „kladné saldo“ zvyšuje.

Vývoj úvěrů a vkladů (v mil. Kč)

Období	Nefinanční podniky		
	vklady	Úvěry	saldo
30.4.2023	1 475 515,4	1 278 498	197 017,4
31.12.2021	1 308 877	1 190 673	118 204
31.12.2020	1 217 934	1 123 034	94 900

Zdroj: ČNB (ARAD), vklady a úvěry rezidentů dle sektorového hlediska (Kč + cizí měna)

Vývoj úvěrů a vkladů (v mil. Kč)

Období	Domácnosti – živnosti			Domácnosti – obyvatelstvo		
	vklady	úvěry	Saldo	vklady	úvěry	saldo
30.4.2023	150 640,4	46 792,3	103 848,1	3 251 630,9	2 094 407	1 157 223,9
31.12.2022	143 566,4	46 584,5	96 981,9	3 175 253,7	2 047 474,9	1 127 778,8
31.12.2021	171 035	47 641	123 394	3 020 385	1 948 112	1 072 273
31.12.2020	166 284	47 008	119 276	2 822 763	1 763 145	1 059 618

Zdroj: ČNB (ARAD), vklady a úvěry rezidentů dle sektorového hlediska (Kč + cizí měna)

Vývoj nevýkonných úvěrů

	Prosinec 2011	Prosinec 2020	Prosinec 2021	Duben 2023
Domácnosti, spotřební úvěry	11,3 %	5,08 %	4,67 %	3,93 %
Domácnosti, hypoteční úvěry	3,09 %	0,88 %	0,74 %	0,57 %
Podniky	8,2 %	4,15 %	3,84 %	3,20 %

(Zdroj: ČNB (ARAD))

O autorovi komentáře

Miroslav Zámečník je český ekonom a publicista. Absolvoval Vysokou školu ekonomickou v Praze a později se věnoval studiu na Georgetown University ve Washingtonu. V letech 1994 až 1998 byl zástupcem České republiky ve Světové bance, V letech 2000 až 2001 pracoval ve vedení Revitalizační agentury a Konsolidační banky. Jako člen Národní ekonomické rady vlády (NERV) spolupracoval na protikrizových opatřeních.

Mimo svou konzultantskou praxi v současnosti působí jako hlavní poradce České bankovní asociace. Ve svém volném čase se věnuje „birdwatchingu“, pozorování ptáků v přírodě.

O České bankovní asociaci

Česká bankovní asociace vznikla v roce 1990 a je dobrovolným sdružením právnických osob podnikajících v oblasti peněžnictví. V současné době sdružuje 32 členů. Rolí asociace je především zastupovat a prosazovat společné zájmy členů, prezentovat roli a zájmy bankovníctví vůči veřejnosti, podílet se na standardizaci postupů v bankovníctví a na vytváření odborných zvyklostí, podporovat harmonizaci bankovní legislativy s legislativou Evropské unie a vyvíjet aktivitu v informativní a školící oblasti. ČBA je členem Evropské bankovní federace a EMMI. Více informací na www.cbaonline.cz.

Další informace obdržíte na adrese:

media@cbaonline.cz